

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – СОФИЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ПО ЕЗИКОВО ОБУЧЕНИЕ И СПОРТ

ОДОБРЯВАМ
ДИРЕКТОР НА ДЕОС
 (Проф. П.Балканска, дм)

За учебната 2021/2022

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО СПЕЦИАЛНОСТТА
„ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА”
ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНО - КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН „МАГИСТЪР”

Наименование на дисциплината: <i>„ Български език за чуждестранни студенти, обучаващи се на български език“</i>	Сигнатура	Хорариум <i>60 часа</i>
Образователна степен	Магистър	
Вид на обучение <i>Редовно</i>	Часове за седмица <i>2</i>	Брой кредити
Вид на дисциплината <i>Задължителна</i>		
Вид на курса	 <i>Два семестъра</i>	
Ниво на курса (според наредбата за Учебните програми)	 <i>Ниво М /магистър /</i>	
Форми на оценяване	Текущо оценяване <i>Участие в семинари</i> <i>Тест</i>	Семестриален изпит <i>Тест, събеседване</i>
Форми и методи на обучение в курса	<i>Лекция</i> <i>Дискусия</i> <i>Упражнения</i>	<i>Други: работа в малки групи за решаване на практически задачи</i>

Преподавател: ст.пр. Светлана Тодорова
ДЕПАРТАМЕНТ ПО ЕЗИКОВО ОБУЧЕНИЕ И СПОРТ, МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ-СОФИЯ
 Адрес: ул. „Здраве“ №2

София, 2021 г.

ОПИСАНИЕ НА КУРСА

Курсът се състои от **60** академични часа, които представят различни форми на учебна натовареност. Провежда се в групи от чуждестранни студенти, носители на различни езици, които изучават дентална медицина на български език. Те имат предварителни знания на български език на ниво Б2 по Общата европейска езикова рамка.

- Теоретично обучение – **20** часа;
- Работни семинари – **20** часа (изискват активност от страна на студентите и предполагат самостоятелна работа по предварително зададени теми, проект по една от тях, или участие и дебат по време на семинарите, както и работа с първични и вторични данни);
- Упражнения – **20** часа.

ФОРМИРАНЕ НА ОЦЕНКАТА

Оценката се формира комплексно:

- чрез активността на студента по време на протичането на курса;
- текущ контрол през семестъра;
- от изпитния резултат по време на сесията.

ВРЕМЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

- Текущо – за преценка на процеса на усвояване на знанията и уменията.
- В края на курса – за оценяване за придобитите знания и умения.

АСПЕКТИ ПРИ ФОРМИРАНЕТО НА ОЦЕНКАТА

- Участие в групови обсъждания
- Решаване на практически задачи
- Индивидуално задание
- Семестриален резултат
- Изпитен резултат

ПОМОЩНИ СРЕДСТВА ЗА ПРЕПОДАВАНЕ:

- Езикови материали;
- Езикови тестове;
- Текстове, свързани с изучаваната специалност, за оценка и анализ;
- Казуси за превод и интерпретация.

ЦЕЛ НА УЧЕБНАТА ДИСЦИПЛИНА

Основната цел на курса е **усвояването на българския език като работен език за следването в МУ-София**; да разшири и задълбочи познанията по български език на чуждестранните студенти за постигане на по-голяма автономност при работа със специализирана литература за професионална комуникация.

ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА:

- Разширяване и затвърдяване на знанията на студентите в устната и писмената реч;
- Създаване на практически познания върху фонетиката, морфологията, синтаксиса и лексикологията на съвременния български книжовен език на базата на текстове от изучаваните в първи курс медико-биологични дисциплини;
- Съвързване на изучаваните граматични конструкции с конкретни ситуации, специфични за специализираната литература: дефиниция, описание, причина/следствие, хипотеза, аргументация.
- Усвояване на структури, характерни за медицинския научен стил, на основни характеристики на научния текст, разбиране на текст, конструиране на текст, редактиране на текст;
- Усвояване на основна предклинична и клинична терминология;
- Използване на езика за общуване в различни социални ситуации.

ТЕМАТИЧЕН ПЛАН ПО ТЕМАТИЧНИ ЕДИНИЦИ И ЧАСОВЕ ЗИМЕН СЕМЕСТЪР

№	ТЕМА	Лекции(Теоретично обучение)	Семинари/Упражнения
1	Фонетични феномени в българския език: 1. Изговор на ударени и неударени гласни. 2. Изговор на граматични форми. 3. Променливо Я. 4. Подвижни гласни в краесловието. 5. Асимилация на съгласни. 6. Последици от първа и втора палатализация на задноезичните съгласни. 7. Случаи с двойни съгласни – изговор и правопис. Диктовка. Поправка и коментар.	1	1

2	1. Откриване на различни части на речта в медицински текст. 2. Формална структура на предклиничните термини: термини-думи и термини-словосъчетания. 3. Текст “Ориентация в човешкото тяло”.	1	1
3	1. Съществително име в медицинския текст. 2. Упражнения за определяне на рода на съществителните имена в медицинския текст и образуване на форми за мн. число и определеност. Съществителни имена за големи и малки предмети. 3. Текст: „Организмът – единна жива система”.	1	1
4	1. образуване на термини съществителни имена с общо значение ‘предмети’. 2. Текст „Череп”.	1	1
5	1. образуване на термини съществителни имена с общо значение ‘процеси’. 2. Текст „История на зъболечението”.	1	1
6	1. образуване на термини съществителни имена с общо значение ‘свойства’. 2. Упражнение за четене с разбиране на текст от учебното съдържание – „Физични свойства на материалите” – изваждане на ключови думи с минимални дефиниции.	1	1
7	1. образуване на сложни съществителни имена термини в медицинския текст. Домашни и чужди терминообразователни елементи. 2. Текст: „Устройство на дъвкателния апарат”. Откриване на ключови думи в текст от учебното съдържание.	1	1
8.	1. Прилагателни имена в медицинския текст. Съгласуване със съществителните в терминологични словосъчетания и изречения. 2. Конструирание на членуването в свързан текст. 3. Текст: „Устна кухина – обща характеристика”.	1	1
9.	1. Прилагателни имена за форма и цвят. 2. Текст: „Естетическа композиция”. 3. Словообразуване на прости прилагателни имена с различни наставки.	1	1
10.	Сложни терминологични прилагателни имена в предклиничната литература. Разграничаване на сложни съществителни имена-термини от сложни терминологични прилагателни имена. Текст: „Зъбите”.	1	1
11	Текст: „Пробив на зъбите и оформяне на съзъбие”. Обобщителни упражнения за съществителни и прилагателни имена в медицинската литература.	-	2
12	1. Числителни имена в медицинския текст. Числителни бройни и числителни редни. Упражнение за словообразуване на база числителни имена	-	2

	Упражнение за образуване на дробни числителни имена. 2. Текст: „Устна кухня - функции”.		
13	1. Местоимения в медицинския текст. 2. Упражнение за конструиране на текст с пропуснати местоимения. Текст: “ Средства и начини за поддържане на устната кухня”.	-	2
14	1.Текст: „Инфекция. Инфекциозен процес. Инфекциозна болест”. Четене с разбиране. Определяне на ключови термини. Използване на въпросителни и относителни местоимения в сложни съставни изречения.	-	2
15	Обобщение – съществителни, прилагателни, числителни, местоимения в медицинския текст. Семестриален тест.	-	2

ОБЩО ЗА ЗИМЕН СЕМЕСТЪР: 30 учебни часа, от които: 10 часа теоретично обучение, 20 часа семинари и упражнения.

**ТЕМАТИЧЕН ПЛАН
ПО ТЕМАТИЧНИ ЕДИНИЦИ И ЧАСОВЕ
ЛЕТЕН СЕМЕСТЪР**

№	ТЕМА	Теоретично обучение	Семинари/ Упражнения
1	1. Глаголи в медицинския текст. Определяне на лице, число, време, наклонение, залог и вид на глаголите в медицинските текстове. 2. Текст: „Зъбночелюстни деформации – проблеми в подреждането на зъбите и ухапката”.	1	1
2	1.Лични и нелични глаголни форми в медицински текст. Упражнения за откриването им. 2.Текст „Дъвкателна функция”.Определяне на ключови термини.	1	1
3	1. Образуване на причастия в медицинския текст: сегашни деятелни, сегашни страдателни, минали деятелни, минали страдателни. Упражнения. 2. Текст „Зъбночелюстни деформации – проблеми в подреждането на зъбите и ухапката ”.	1	1
4	1.Отглаголни съществителни имена в медицинския текст. 2. Текст: „Силанти“.	1	1

5	1. Наречия в медицинския текст. Упражнения за откриване и семантизация на различни видове наречия в текста. 2. Текст „Съвременни стоматологични материали”.	1	1
6	1. Текст „Ориентация в човешкото тяло” – преговор с особен оглед към терминологичните прилагателни имена за посоки и наречията.	1	1
7	1. Упражнения за разграничаване на прости и сложни изречения. Части на простото изречение. 2. Текст: „Заболявания в лицево-челюстната област и устната кухина”.	1	1
8.	1. Еднородни, вметнати и обособени части в простото изречение. 2. Текст „Вродени заболявания на езика” – с особен оглед към синтаксиса.	1	1
9.	1. Съюзи в медицинския текст. Съчинителни и подчинителни съюзи. 2. Текст: „Импланти”. Наблюдение на съюзите в текста.	1	1
10.	1. Синтаксис на сложното изречение. Сложни съчинени изречения. 2. Текст „Коронки” – с особен оглед към синтаксиса – продължение.	1	1
11	1. Синтаксис на сложното изречение. Сложно съставно изречение. 2. Текст „Устната лигавица”.	-	2
12	1. Синтаксис на сложното изречение. Сложно смесено изречение. 2. Текст „Композитни и метални индиректни възстановявания”.	-	2
13	1. Основни характеристики на предклиничния научен текст и терминология. Случаи на терминологична антонимия, синонимия, омонимия, паронимия. 2. Текст „Фасетките и приложението им в денталната медицина”.	-	2
14	Стоматологичен инструментариум.	-	2
15	Изпитно задание: Четене с разбиране на изучаван и неизучаван текст от учебното съдържание и дискусия .	-	2

ОБЩО ЗА ЛЕТЕН СЕМЕСТЪР: 30 учебни часа, от които: 10 часа теоретично обучение, 20 часа семинари и упражнения.

ОБЩО ЗА УЧЕБНАТА ГОДИНА: 60 учебни часа, от които: 20 часа теоретично обучение, 40 часа семинари и упражнения.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

След този курс на обучение студентите ще бъдат в състояние да:

- постигнат разширяване и задълбочаване на своята компетентност в сферата на българския език;
- добият по-голяма автономност при работа със специализирана литература за професионална комуникация.

КОНСПЕКТ ЗА ПИСМЕН ГОДИШЕН ИЗПИТ СЛЕД II СЕМЕСТЪР

ТЕМИ ЗА ПИСМЕН ИЗПИТ

1. Фонетични феномени в българския език и отражението им при писане (Изговор и писане на ударени и неударени гласни; Променливо Я; Подвижни гласни в краесловието; Асимилация на съгласни; Последници от първа и втора палатализация на задноезичните съгласни; Случаи с двойни съгласни – изговор и правопис.
2. Класификация на думите на части на речта.
3. Съществителни имена в медицинския текст
4. Прилагателни имена в медицинския текст
5. Числителни имена в медицинския текст.
6. Местоимения в медицинския текст.
7. Лични глаголи в медицинския текст.
8. Нелични глаголни форми в медицинския текст.
9. Наречия в медицинския текст.
10. Предлозите в медицинския текст.
11. Съюзи в медицинския текст.
12. Прости и сложни изречения.
13. Медицински термини.

14. Терминологична дефиниция.
15. Изразяване на характеристика, функция, служба, предназначение.
16. Съставяне на резюме на медицински текст.
17. Извличане на ключови думи от медицински текст.
18. Съставяне на план на медицински текст.

Указания за провеждане на писмен изпит:

Темите от конспекта се разработват под формата на езикови упражнения и текстови задачи за писмен изпит.

КОНСПЕКТ ЗА УСТЕН ГОДИШЕН ИЗПИТ СЛЕД II СЕМЕСТЪР

ТЕМИ ЗА УСТЕН ИЗПИТ

- 1.Организмът – единна жива система.
- 2.Ориентация в човешкото тяло.
- 3.Череп.
- 4.Устройство на дъвкателния апарат
- 5.Устна кухина – обща характеристика. Функции.
- 6.Зъби. Пробив на зъбите и оформяне на съзъбие.Дъвкателна функция
- 7.Физични свойства на материалите
- 8.Естетическа композиция
- 9.Средства и начини за поддържане на устната кухина
- 10.Зъбночелюстни деформации – проблеми в подреждането на зъбите и
захапката
- 11.Силанти
- 12.Съвременни стоматологични материали
- 13.Заболявания в лицево-челюстната област и устната кухина
- 14.Импланти.

15.Коронки.

16.Композитни и метални индиректни възстановявания

17.Фасетките и приложението им в денталната медицина

18.Стоматологичен инструментариум.

Указания за провеждане на устен изпит:

Студентите изтеглят на лотариен принцип една от посочените теми, върху която им се предоставя текст за четене с разбиране и дискусия.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Павлина Кънчева. Учебник по български език за чуждестрани студенти по медицина, стоматология и фармация. Медицинско издателство АРСО, първо издание, София, 2006.
2. Йорданка Стефанова. Учебник по български език за студенти по дентална медицина. Издателска къща СТЕНО, Варна.

Изготвил програмата:

(ст.пр. Светлана Тодорова)

Съгласувано с Ръководител Катедра по езиково обучение, медицинска педагогика и спорт:

(проф. Д. Сиджимова)

Програмата е приета на Катедрен съвет чрез гласуване –
протокол № 2/21.06.2021 г.